

Навітайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція: Адміністрація:
"Свобода" 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07302
Телефон: (201) 434-0237
(201) 434-0807
УНСОО: (201) 451-2200

PIK XC. Ч. 198. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ВІВТОРОК, 18-ГО ЖОВТНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 18, 1983 No. 198. VOL. XC.

УНСОЮЗ допомагає акції озвучених стрічок

Широка акція накручення якнайбільше стрічок із творами літератури в українській мові призначеними для сліпих знаходить шораз більшу підтримку. На фото вгорі головний радник Українського Народного Союзу Тарас Шмагалюк складає дар 500 дол. від УНСОЮЗу директорів Товариства для сліпих в Клівленді, Кло Б. Доланові. Саме через це Товариство, в яке включилися активно українці, зроблено вже ряд звукозаписів з української літератури, з яких користатимуть українські сліпі.

Плянують видати біографію О. Жана

Монреаль, Кве. — Фундація ім. О. Жана подає до відомо, що Зані Кейван уклічено тут 5,000 дол. на виготовлення біографії с.п. Отця Йосафата Жана, ЧСВВ (1885-1972).

Отця Жан, уродженець Квебеку, франкомовного походження, вступив до Василіанського Чину, став українським священником і відіграв велику роль серед українців в Канаді та в Україні в часі Визвольних Змагань. Він служив дипломатичним репрезентантом та перекладачем у Лізі Націй та в часі інших дипломатичних репрезентатів українського уряду і таким чином заслужив собі місце в історії нашого народу.

Зоня Кейван, письменниця та перекладачка є популярною авторкою українського поселення в Канаді. Її праця п.н. "Більші від королів" була видана видавництвом Гарвест Гавз у 1977 році, другою працею-перекладом є книжка: "Політична думка українського підпілля", що друкується у видавництві Канадського Інституту Українських Студій в Едмонтоні, Альта. Вона рівнож дописує до різних часописів та журналів.

Біографія повинна вийти в 1985 році на відзначення 100-річчя з дня народження

Вийшла збірка статей про Ю.Ф.Кульчицького

Філадельфія, Па. — Цього року накладом Головної Управи Товариства "Бойківщина", в опрацюванні і зредитуванні міра Мирона Утриска, появилася 80-сторінкова збірка статей п.з. "Юрій Франц Кульчицький і козаки", герої відецької перемоги 1683 рік. Книжка вже вийшла як 49/2/38 число "Літопису Бойківщини" за липень-грудень 1983.

У вступному слові мгр М. Утриско пише, що в 300-ліття такої визначної події як перемога над турками християнської Європи, в якій видатну роль відіграв український і країнний з Бойківщини Юрій Франц Кульчицький, та відзначаючи участь у битві під Віднем українських козацьких і лицарських полків, що були в армії Соборського, Товариств. Во Українських Філателістів у Відні разом із Товариством "Бойківщина" видали недавно книжку в німецькій і українській мовах Бориса Ямнінського п.з. "Відень 1683 — Козаки і Кульчицький". Також Товариство видає і що останню збірку статей, авторами яких є Борис Ямнінський, Мирон Утриско, Іван Німчук, Олександр Татомір, о. Лев Сембратович, о. Іван Назарко, Василь Лосічок, Петро Вершиниць, Володимир Кульчицький, Леся Стадницька. У цьому п'ять статей є авторства М. Утриска.

Цю збірку статей, в ціні

ЙДЕ ПІДГОТОВКА ДО ВІДЗНАЧЕННЯ 25-РІЧЧЯ МИТРОПОЛІЇ УКЦ В ЗСА

Філадельфія, Па. — У вівторок, 4-го жовтня ц.р., в конференційній залі Ординаріату Філадельфійської митрополії, відбулось чергове засідання Ювілейного комітету для відзначення 25-річчя Митрополії УКЦ в ЗСА та благословення нового будинку Ординаріату. Засідання о год. 11-й перед пол. відкрив молитвою і ним проводив голова Ювілейного комітету Владика Роберт Москаль.

Протокол з попереднього засідання відчитала Сестра Миронія після чого о. митрат Мирослав Харина подав інформації про програму концерту, в суботу, 12-го листопада ц.р., зазначивши, що ця програма ще не є остаточно оформлена. Покищо встановлено, що програму відкриває Митрополит Стефан, слово матиме Апостольський Делегат Архископ Піо Лягі і виступатимуть філадельфійський збірний хор Митрополії УКЦ під диригентурою О. Лупана, світові слави піаніст Роман Рудницький, оперна співачка Марта Кольська-Муєйчук та музичне трио: Галина Стрілець (скрипка), Нестор Цибрицький (челло) та Тома Гриньків (фортепіано). Фортеліановий супровід буде в руках проф. Наталії Котвиць.

З черги були обговорені деталі адміністративного та технічного порядку, пляни пресо-інформаційної комісії, що її очолюють о. шамбелян Роналд Попівчак і Метислав В. Доліницький, текст програми, деталі бенкету в неділю, 13-го листопада та інші справи.

На засіданні було повідомлено, що Владика Української Православної Церкви Блаженніший Митрополит Метислав прибуде зі своїм почетом на Архископську Божественну Літургію в соборі Непорочного Зачаття ПДМ, в неділю, 13-го листопада ц.р. Прибудуть також Владика з Канади, всі Владика Візантійської Церкви в ЗСА, а також деякі Владика римського обряду.

Плянують створити дві спеціальні йорданські бригади

Вашінгтон. — Адміністрація президента Роналда Регена запропонувала довірено 225 мільйонів доларів на створення двох бригад йорданської армії, які служили б як спеціальна ударна сила для використання в критичних ситуаціях як у самій Йорданії, так і в районі Перської затоки.

Джерела Конгресу, Білого Дому а також дипломатичні кола говорять, що цей проєкт обговорювався з провідними членами Конгресу та офіційними представниками Ізраїля. Основною частиною пляну є, як вважають представники Уряду ЗСА, транспортні засоби для переміщення тих спеціальних військових частин в районі їх можливих дій. Йорданія отримав з цією метою транспортні літаки типу С-130, відповідний медичний транспорт а також сучасні засоби для перевезення піхоти та переправи через ріки та інші водні перешкоди.

Говорять, що ізраїльські виступили проти такого пляну, мотивуючи свою поставу тим, що вся техніка, призначена для спеціальних частин йорданської армії, може бути використана у відповідний час і проти них, хоч залум створення таких

частин і їх озброєння має на меті служити прозахідним країнам.

Інформація про створення таких спеціальних військових частин йорданської армії при допомозі ЗСА появилася в той час, як Адміністрація президента Регена почала переглядати свою політику на Близькому Сході.

Спеціальний посланець президента Регена на Близький Схід Роберт МекФарлейн повернувся з цього району минулого тижня і відразу провів розмову з державним секретарем Джорджом Шульцом. МекФарлейн зустрічався з Шульцом і з дорадником Білого Дому з питань безпеки Вілліамом Кларком а також з президентом Регеном.

Одно джерело Конгресу повідомило, що ідея створення подібної йорданської військової формції постає ще 1979 року після нападу мусульманських екстремістів на Велику Мечеть в Мекці в Савдійській Аравії. Після того інциденту Йорданія провела розмови з Урядом ЗСА про потребу мати прозахідну мусульманську групу швидкої дії, яка могла б швидко опанувати подібні критичні ситуації.

В МОСКВІ ЗАСУДИЛИ ЧЛЕНА МИРНОЇ ГРУПИ

Москва, ССРС. — Олег Радзінський, член невеликої офіційно недовідомої групи, створеної минулого року для боротьби за порозуміння і довіря між ССРС і ЗСА, був засуджений в четвер, 13-го жовтня, на рік ув'язнення і п'ять років внутрішнього заслання за "наклепи на совєтську державу". — повідомляють його друзі.

Радзінський, якому 25 років, вже провів майже рік в ув'язненні ще до вироку суду, а тому сподіваються, що йому зарахують цей час як відсиджений в тюрмі і відразу вишлють на заслання на п'ять років. Але в судовому вирокі не було нічого сказано відносно подальшої форми покарання.

Цей випадок є першим покаранням члена так званої "групи довіря", хоч його друзі говорять, що покарання більше викликає його записками, знайденими при обшуках вдома, ніж діяльністю в групі сприяння миру.

Кажуть, що Радзінський перший вправ жертвою властей за проведення семінарів про творчість російських заборонених письменників.

В Лівані згинув ще один американський вояк

Бейрут, Ліван. — Снайпері обстріляли контингент американської морської піхоти в Бейруті вже третій день підряд, убиваючи одного піхотинця і поранивши трьох інших, повідомив військовий речник у неділю, 16-го жовтня.

Кілька годин перед тим у південноліванському місті Набатіє кілька осіб були вбиті, а ще найменше 12 інших були поранені в сутичках між ізраїльськими вояками і мусульманськими вояками. Репортер агентства Ройтерс повідомив з місця сутички, що це були найсерйозніші зустрів ізраїльських військових частин з ліванським цивільним населенням у південному Лівані від того часу, як ізраїльська армія вийшла до Лівану минулого року. Репортер очевидець заявив, що ініціативу розпочав тоді, як ізраїльські патрулі відкрили вогонь по мусульманським вірним, а виходячи з мечеті натовп відповів камінням і палицями, поранивши чотирьох ізраїльських вояків.

Речник американської морської піхоти майор Роберт Джордан заявив, що американці зазнали втрат після обиду, як невизначені стійлі розпочали снайперський кулеметний та мінометний вогонь по передовим позиціям морської піхоти на південь від Бейруту в районі міжнародного летовища, а також по бункері морських піхотинців біля покинутих будівель ліванського університету на вершину гора на схід від летовища. Цей речник також сказав, що вогонь походить з переважно мусульманської частини передмістя Бейруту, яка розташована навколо летовища.

У СВІТІ

МІНІСТЕР ФІНАНСІВ Ізраїля зрезигнував негайно після того, як кабінет міністрів відкинув його пропозицію замінити ізраїльську грошову одиницю шекель американським доларом в Ізраїлі. Пропозиція міністра Йорама Арідора викликала бурхливий опір багатьох офіційних і неофіційних високих представників Ізраїля. Багато офіційних осіб заявили, що вони зрезигнують зі своїх stanowish, якщо пропозиція Арідора буде введена в життя. Прем'єр-міністр Інах Шамір також виступив проти ідеї Арідора.

ДЖОЗЕФ ЛЮНС повідомить офіційно, що в грудні він вийде на пенсію і покидає пост генерального секретаря НАТО. Інших подробиць відносно особи Люнса і його дальших плянів речник НАТО не подав. Серед офіційних осіб НАТО ходять чутки, що найправдоподібнішим наступником Люнса буде колишній міністер закордонних справ Британії лорд Каррінгтон. Люнс, якому 72 роки, є голландець. Речник Антас де Кампос сказав, що на шорічний грудневий сесії міністрів закордонних справ і оборони країн НАТО Люнс офіційно попросить звільнення його з цього високого становища.

МІНІСТРИ ЗАКОРДОННИХ справ країн Варшавського пакту зібралися в столиці Болгарії Софії, щоб виробити спільну політичну відповідь на пляни НАТО розмистити в Західній Європі нові американські ядерні ракети середнього засягу, якщо до грудня цього року не буде досягнуто жадного порозуміння відносно таких ракет на женевських переговорах між ЗСА і Совєтським Союзом. Совєтський міністер закордонних справ Андрій Громико був першим у Софії. Він та міністри закордонних справ Болгарії, Чехословаччини, Східної Німеччини, Угорщини, Польщі та Румунії відбудувать свої сесії за закритими дверима в головній резиденції болгарського уряду в передмісті Софії Бояна.

ІНДІЯ ПЛЯНУЄ ПОБУДУВАТИ високу загорожу з колючого дроту вздовж свого кордону з Бангладешем, щоб припинити незаконний перехід кордону нелегальних емігрантів з Бангладешу у свій прикордонний стейт Ассам. Як відомо, в лютому цього року в Ассамі проходили бурхливі виступи ассамського населення проти прибульців з Бангладешу, які дуже часто переходили в кроваві погроми. Газета "Таймс оф Індія", повідомляючи, що під час цих погромів загинуло щонайменше 4,000 осіб. Правителі військового режиму в Бангладеші виступили з протестом проти таких кроків Індії.

НА РІЧКОВОМУ ПАРОПЛАВІ "Фараон" на Нілі недалеко Луксору в південному Єгипті вибухла минулого тижня пожежа, яка змусила багатьох подорожувачих, серед яких було 66 американців, скакати у воду і рятуватися від вогню. Решту пасажирів врятували рибальські човни. Більшість пасажирів утратила весь свій багаж, майже всі залишилися без паспортів. Але 12 туристів вирішили продовжувати 14-денну екскурсію автобусами.

ПРЕЗИДЕНТ НАЙМЕНУВАВ Р. МЕКФАРЛЕЙНА НА ДОРАДНИКА В СПРАВАХ БЕЗПЕКИ

Вашінгтон. — Президент Роналд Реген найменував, як раніше передбачали політичні спостерігачі, Роберта С. МекФарлейна на головного дорадника у справах крайової безпеки на місці Вільяма П. Кларка, який минулого тижня був найменований на пост секретаря Департаменту внутрішніх справ, замінивши на цьому становищі Джеймса Ватта. Останній зрезигнував під тиском членів Конгресу і публічної opinio.

Номінація МекФарлейна викликала деяке здивування у багатьох політичних діячів, навіть співробітників президента Р. Регена, які надіялись, що він візьме скоріше підвалу у амбасадора Зєднанних Стейтів Америки до Об'єднаних Націй Джейн Киркпатрик, яка при ватно мала заявити, що в майбутньому вона не прийматиме жадного урядового становища після відходу з посту амбасадора.

Р. МекФарлейн, дотепер асистент Вільяма Кларка і спеціальний посланник Уряду ЗСА для пологдження близькосхідного конфлікту погодився прийняти запропоноване йому Президентом високе і відповідальне становище після того, як його було запевнено, що він матиме ті самі права, якими користувався в останньому часі Кларк. Поінформовані особи у Вашингтоні кажуть, що Р. Реген поспішить з думкою номінувати Дж. Киркпатрик на асистента державного секретаря з правами головної о дорадника у справах закордонної політики. Політичні спостерігачі не виключають можливості,

що Президент готує Киркпатрик на державного секретаря після перемоги Республіканської партії у президентських виборах в листопаді 1984 року. Слід відмітити, що консервативні і помірковані кола в Уряді і Конгресі воліли б були бачити Киркпатрик на пості головного дорадника у справах крайової безпеки в тому напрямі вони робили деякі заходи перед Президентом і його найближчими дорадниками. Ходять навіть поговори, що справу Киркпатрик блокував державний секретар Джордж Шульц і його близький дорадник.

Сам Президент і ніхто з його оточення не бажав коментувати ці справи, яка, як твердять політичні коментатори, може в майбутньому набрати небажаного для республіканців розголосу і пошкодити партії у виборах.

В АМЕРИЦІ

БРУТАЛЬНА ПОВЕДІНКА совєтських урядовців консуляту у Сан Франсіско супроти телевізійних фоторепортерів викликала незадоволення тамошніх місських чинників і американської спільноти взагалі. Справа набрала розголосу і про неї заговорили засоби масової інформації в цілій країні. Почалося з того, що керівництво телестанції КГО-ТВ вислало екіпу фоторепортерів для зафіксування на плівку руху при брамі до совєтського консуляту після того, як речники консуляту відмовились від переведення інтер'ю. Сидячи в автомобілі керівник цієї програми Чак Малдой і його помічники помітили, як до брами під'їхав консул лімузіною, керованою водієм. Лімузіна зупинилась, водій вийшов з автомобіля і зажадав легітиматії від репортерів. Як тільки вони показали свої пресо-картки він преспокійно заховав до кишені і подавав до приміщення консуляту. Малдой викликав поліцію і директора своєї телекомпанії. Справа врешті вяснилась і совєти повернули документи, але погана слава про їхню поведінку залишилась.

АМЕРИКАНСЬКО-ЖИДІВСЬКИЙ комітет перевів ступінь серед жидів з мішаного подружжя і ствердив, що діти з таких подружж можуть, або шілкомо не цікавляться жидівською релігією, а тимбільше громадським і культурним життям жидівської спільноти в ЗСА. Згаданий комітет дораджує жидівським чинникам глибше поцікавитись цією справою і поробити відповідні висновки. Речники комітету думають, що подібна ситуація існує також серед інших національних спільнот в Америці.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА Роналда Регена застанавляється тепер над зменшенням фондів допомоги для Зімбабве, африканської країни, яка не підтримує американської закордонної політики і ніколи не солідаризується в голосуванні над важливими справами в Об'єднаних Націях. Наприклад, коли обговорювалась справа істрішення совєтськими джетами південнокорейського пасажирського літака у якому загинуло 269 осіб, в тому числі 61 американських громадян, в Раді Безпеки, то Зімбабве стрималось від голосування. Речники Державного департаменту заявили, що покищо не прийнято в тій справі жадного рішення, але вони не залишили сумніву, що Уряд ЗСА обмежить що допомогу із 75 до 35 мільйонів доларів.

ЕЛІЗАБЕТ ДОЛ, СЕКРЕТАР Департаменту транспорції, зажадала від автомобільної індустрії додаткових заходів безпеки у нових автомобілях. Найбільше випадків трапляються тоді коли не функціонують справно світла, гамульці, керівництво тощо. Дол домагаться заінстальовання додаткового третього світла для гамульців на долині задньої шибви, бо, наприклад, вечірньою порою, коли світяться передні світла, тяжко побачити світла гамульців. Автомобільні компанії скептично поставились до побажання Е. Дол, але вони не мають іншого вибору крім опротестування.

ДЖЕЙМС ВАТТ, який недавно зрезигнував зі свого посту секретаря Департаменту внутрішніх справ і на його місце президент Роналд Реген найменував Вільяма Кларка, дотеперішнього головного дорадника у справах крайової безпеки, братиме активну участь у передвиборчій президентській кампанії за вибір Р. Регена на другу каденцію, якщо Президент рішиться кандидувати. Приятелі Ватта заявили, що він шілкомо не має жадно до Р. Регена а радше навпаки, хотів би бачити його Президентом ЗСА в майбутньому.

УСІ СІМ ДЕМОКАТИЧНИХ кандидатів на президента розкладають можливість покликання на віцепрезидента відповідно і політично активну жінку, щоб таким способом прихилити собі голоси жіночих організацій, хоч, як заявили жінки-республіканки, на них таке рішення демократів не матиме жадного впливу.

СВОБОДА

FOUNDED 1983
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-8964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00
UNA members \$1.25 a month. Change of address — \$1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346

Jersey City, N.J. 07303

Успіхи і невдачі Регена

За три роки свого урядування президент Реген має уже поважні успіхи, але й зазнав чимало невдач. Найважливіша проблема господарської кризи належить до позиції успіхів. Пошастило переламати інфляцію. Завмерла і ворожа біржа, яка є найкращим барометром економіки країни, заметилася, обороти досягли рекордних цифр, акції промислових і торговельних компаній пішли вгору. Зросла продукція у різних ділянках промислу, зрушився будівельний рух, населення набрало довіря до господарського стану країни. Найкращим доказом чого був виїзд минулого літа 5 мільйонів американців в інші країни світу на літні ферії, бо американським туристам прийшов з допомогою зріст вартості долара за кордоном. Безробіття, яке досягнуло було найбільшої цифри від часу великої депресії 30-их років, бо 11 відсотків населення, почало зменшуватися, хоч цей процес ще дуже повільний. Але фахівці обраховують, що в наступному році воно впаде до 8 відсотків.

Зате не пошастило Регенові перевести в ділянку економіки цієї обиди, що він зрівноважить бюджет, переводячи драстичні ощадності в усіх ділянках національної господарки, за винятком військової. Кругло 200 бильонової дефіцит державного бюджету — це поважна загроза для стабільності долара і для всієї економічної ситуації. Не пошастило теж зрівноважити торговельний баланс, бо високі робітничі винагороди вножимолюбивого суперництва американських виробів, зокрема автомобілів і всього електронічного промислу, з імпортом з країн Далекого Сходу, де робітничі дешеві і продукція усіх предметів, призначених на експорт до Америки, дозволяє на дешеві ціни. Це велика проблема, зокрема для американських робітничих спілок: вони борються за якнайвищі винагороди для своїх членів і рад би поставити митні бар'єри чи просто заборону чужинському імпортові — республіканський Уряд принципово не хоче цього робити; будучи вірним засаді вільної торгівлі і вільного торговельно-промислового суперництва. Це стало причиною, що центральні американських робітничих спілок — Американська Федерация Праці — Конгрес Індустріальних Організацій — ставиться ворожо супроти Регена, як кандидата на наступну каденцію.

В ділянці закордонної політики Реген має теж успіхи і невдачі. Найбільшим успіхом є безперечний зріст поваги й авторитету З'єднаних Штатів у міжнародному світі. Рішуча постава Америки проти союзу імперіалістичної політики поруч із гнучкістю американської дипломатії у взаєминах з союзниками Америки, головне за західноєвропейського блоку НАТО (справа дозову советського природного газу для країн Західної Європи і справа американських ракет на території Західної Європи) — підніс престиж Америки в усьому світі. Недавно появилася авторитетна заява з державних кіл, що деякі "невтральні" країни, які в ОН готували завжди разом із советами, тепер схилиються до ближчих зв'язків з Америкою.

Зате не пошастило дотепер завести миру ані на Близькому Сході, ані в Центральній Америці. Проголошене в Лівані перемир'я подає надію, що, може, Регенові таки пошастить спонукати тамошніх екстремістів до поміркованого підходу до мирового плану, що Роналд Реген проголосив був у вересні минулого року. Ізраїль, який продовжує максималістичну політику Менахема Бегіна, відкинув той план, — але помірковані арабські країни, як Савдійська Аравія, Марокко, Туніс, Ємірати і Єгипет, прийняли його. Реген у цій проблемі твердий і послідовний. Якщо пошастить завести мир бодай у Лівані і якщо пошастить переконати наступника Бегіна, ізраїльського прем'єра Шаміра, щоб він не провокував арабського світу новими штучно твореними ізраїльськими оселями на правому березі Йордану, то це буде великий успіх.

У Центральній Америці найбільшим насправжнім заколотником є Москва, яка діє тут руками свого сателітного виконавця — Фідела Кастра.

Тепер іде там гра, чи вдасться змінити просоветський уряд в Нікарагуа і чи вдасться завести мир у Ель Сальвадорі. Організація Американських Держав сприяє заходам Америки і "невтральне" Мехіко мусить рахуватися із своїм могутнім північним сусідом — Америкою. Від успіху чи невдачі американської політики супроти Центральної Америки у великій мірі залежить і популярність Президента в американському народі.

Поки що він популярний, бо виявив талант справжнього лідера. Діє теж силою свого природного "шарму", але має проти себе велику частину чорних і весь ліберальний табір. Дотеперішній баланс урядування Регена-позитивний.

Головним завданням політичної еміграції є знищення окупаційного режиму в своїй країні. Це може статися або завдяки війні, або революції в окупаційному режимі. Невідомий в історії випадок, щоб еміграція прийшла до влади еволюційним шляхом, який заіснував на її батьківщині.

Завдання політичної еміграції не легкі. Вона не має запілья, здебільшого не має людських резервів, її взагалі не слухають і на неї мало звертають увагу уряди тих країн, на терені яких політична еміграція перебуває.

По своїй природі політична еміграція дуже емоційна і гостро критикує ті режими, дії і плани яких розходяться з планами еміграції. Еміграція часто себе взаємно ненавидить. У лютому 1855 року в Лондоні зібралися відсвяткувати "велику революцію 1848 року". Маркс на той вечір не прийшов, бо не хотів сидіти за одним столом з Герценом.

Політична еміграція вимагає жертвенності, ідеалізму, мужності та відваги. Людина вибирає еміграцію, бо не могла жити вдома так як хотіла, або спасла життя. Еміграція — це ризик, розчарування, в минулому велика емоційна небезпечність. Еміграція — це моральний протест проти несправедливості, або корупції, проти тиранії. Про еміграцію прийнято говорити в моральних категоріях, але часто це тільки слова.

Політична еміграція має робити політику, себто йти на компроміси, міняти тактику. Часто етичні засади приводять до конфлікту з політичною дійсністю. Головна характеристика еміграції це так зв. "дитяча

Михайло Кучер

ПОЛІТИЧНА ЕМІГРАЦІЯ В АТОМОВІЙ ДОБІ

хвороба" — фракційна діяльність, нетерпимість і заздрість. Помічається витворення "культу особи" і тих "культів" буває кілька. Це послаблює вплив еміграції і люди на батьківщині еміграції перестають вірити і на неї надіяється. Еміграція також зневіряється, бо держава, серед яких перебуває, йдуть за своїми інтересами і своєю моральністю.

На Заході є того переконання, що політика має поєднувати бажане з можливим. Сама моральність не є гарантом правильного рішення проблеми. Ніколи посилення тільки на моральність виглядає як слабість. Елементи сили немає. Це дуже ускладнює діяльність еміграції. Вона захищає добро, виступає проти зла, але діє в атмосфері, де моральна засада має невелику вагу, або й жалю.

Буває, що "ідеологічний словник" держави, серед якої живе еміграція, зводиться до маніфесту. Це сталося власне в ЗСА на початку 50-их років, коли до влади прийшли республіканці. Перед президентськими виборами 1952 року партія виголосила "політичну звітність" промови в Європі. У промові у січні 1953 року Айзенгавер сказав: "Здоровий глузд і порядність протистоять проти політики примирення. Ми не купимо свою безпеку неморальними діями, цінною честі... наплечник вояка легший кайданив раба". Слова гарні... Джан Даллес обцяв по-

неволеним народам визволення. Політична еміграція тріумфувала. Нарешті нас не тільки вислухали, але й послухали. Радість була передчасна. Вже при кінці 1954 року такі надії зблідли. Від політики "звільнення" не залишилася навіть фразеологія. Винядено пояснення. Політика визволення не змінила советської політики, але викликала незадоволення європейських союзників ЗСА.

Політика визволення після року скраховала восени 1956 року за мажорської анти-советської революції. Тоді повстав цілий наряд, а не тільки "наймити західного імперіалізму". Це визнавали навіть комуністи. Наряд проголосив війну сталінізму терором. Як зарегував Захід — відомо і повторювати не варто. Пізніше віцепрезидент Ніксон сказав: "Єдиною нашою зброєю був моральний осуд". Потім прийшла Куба. Кубинська політична еміграція вважала політику Кастра зрадою ідеалів революції. Ця еміграція вирішила, що її перебування поза батьківщиною буде коротке. Вона шукала операційної бази проти Кастра. Кубинські емігранти хотіли воювати, а не виготловувати промови і доповіді. Тому уряд Айзенгавера погодився на створення кубинської кармії визволення — Бригада 2506. Сила 1,500 вояків. Десант зустрівся до катастрофи. Уряд Кеннеді не пішов на підтримання десанту військовою силою. Було також відомо, що населен-

ня Куби не повстане проти Кастра.

Ця трагедія виявила причину нещастя усіх політичних еміграцій: підтримки, чи не підтримки наряд на батьківщині у ризичну хвилю свою еміграцію?

У політичній діяльності жити небезпечно. Ілюзії ведуть до катастрофи. При кінці XX сторіччя політична еміграція перебуває в атомовій добі. Ані ЗСА, ані СССР не можуть вилити на протилежну сторону і примусити її на відступ в районі впливу, або в окупованих районах. Тут виходить наверх стримувальна сила, або загрозі атомової війни. Як наслідок технічна війна революції (атомова бомба) погодилася на "статус кво", себто з повнозвоним народом немає практичної можливості боротися.

Тоді політичній еміграції залишається або імпотентна проповідь моралі чужим урядам, або намовлювання до війни, яка не статися тому, що й хоче еміграція. Отже така політика адекватна. Однак залишається досить багато політичний процес, який розвивається на наших очах. Цей політичний процес впливає на політичну еміграцію. Динаміка того процесу добре відома. Постає комуністичний Китай, який до не визнає СССР як ідеологію та вождя світової комунізму. Це має велике значення. Югославія не визнає примату ані Китаю, ані Советського Союзу. Становище Албанії може змінитися. Кремль почав залишатися до Албанії.

В країнах, де при владі комуністи, помітний процес лібералізації. Виключення є Албанія, Східна Німеччина та Румунія.

(Продовження буде)

Володимир Душник

ВИХІД ОН З НЬО ЙОРКУ НА ПРАКТИЦІ

Американський делегат до ОН д-р Джін Киркпатрік, як й інші перед нею, мають важливі завдання відбивати ці комуністичні і просоветські атаки в Об'єднаних Націях.

Немає так великої надії, щоб Москва, відкрила свої гостинні обійми, щоб дати приют ОН, якщо б ця організація дійсно вирішила покинути Нью Йорк.

Навіть найбільше ворожо-наставлені члени держави Третього світу не були б за тим, щоб ОН залишили Нью Йорк. Війни мають розкрити життя в Америці, хоч часто кидають камінчиками в господаря. Тут вони оточені великим американським добробутом, технологією та культурно-освітнім життям. Ніяка інша країна не могла б так

добре обслужити різні місця для ОН як замочка і свобододоблю Америка.

Влучно написав один американський коломіст: "Змусти їх залишити Америку означає б — змусити їх покинути "Втрачений Рай" Мільтона; вигнати їх до Москви, означає б загнати їх до "Пекла" Данте".

Однак при кінці вересня ц. р. Комісія для справ людини і міжнародних організацій в Паладі Репрезентантів перевела переселування, під час якого відчитано заяву, підписану кількома колишніми державними секретарями, колишніми головами Крайової Ради Безпеки і колишніми американськими представниками до ОН, які без ніяких застережень підтримали осідок ОН в Америці. Рівнож під час опиту "Нью Йорк Таймсу" виявилось, що американці в числі три до одного є за дальшим приміщенням ОН в Нью Йорку.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжки видання були в шолоднику помічені бібліографічні нотатки, вістки та огляди, повинні присилати разом з двома примірниками даного твору до редакції "Свободи" також адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

МЕМОРИАЛЬНИЙ КОНЦЕРТ У ВАШІНГТОНІ ОЧИМА УЧАСНИЦІ

Не можу стримати себе, щоб не висловити моїх вражень і захоплення які налетіли на мене гурган на мою душу, і серце наповнилося радістю і гордістю, що я українка, коли зі сцени я побачила переповнену українцями концертну залу Кеннеді Центру у Вашингтоні. Люди, які зібралися до столиці ЗСА з багатьох далекіх міст Америки і Канади, провівши в автобусах багато годин, потім пробувши півдня на масовій Меморіальній маніфестації і в демонстраційному поході, не втратили навіть переконання, прийшли на Меморіальний концерт і, не дивлячись на майже смертельну втому, влаштували український музичний п'ять стоячих овацій!

Відвлячності до всіх вас і гордості за всіх нас мене душили слези, коли прийшла моя черга співати. Ніхто ніколи не пише рецензій на слухачів, але в цьому Концерті-меморіалі ви всі, мої дорогі українці, були учасниками цієї великої події, бо в той час це була суцільна слава нашої матері — України, її народів та його невмирущої культури.

Слухаючи концерт з-за куліс, я відчувала, як ваші бурхливі оплески давали силу і надхнення всім виконавцям, і, на мою думку, вони перевершили самих себе, бо Концерт був набагато кращий навіть від тих концертів, які привозили до України так звану Декаду української музики до "Великого театру".

Одягнуті в чудові барвисті українські костюми зведені хори "Думки" та "Вашингтон", разом з унікальною Капеллою Бандуристів ім. Шевченка, в супроводі 108 музикантів Ферфеке симфонічної оркестри звучали так величисто і могутньо, такими барвистими, чистими і прегарними, молодими голосами і з таким ентузіазмом та любов'ю до своєї світової мови, з такою музичною точністю високого професіоналізму, що як штурм захопили і поновили злидованих присутніх неукраїнців і критиків обох столиць газет, які тут позайомидилися з високою, багатого, невмирущою, віковою українською музичною культурою.

Музиканти оркестри, і якою я вже не раз виступала в минулому, на всіх пробах

розпитувала мене про подорожні творчі концертні репертуари і так були захоплені українською музикою, що ввели в репертуар оркестри увертюру до "Тараса Бульби" Миколи Лисенка на цей сезон.

Було нормально, що любелі й шановані публікою за багато років їхнього мистецтва і хор "Думка" і Капелла Бандуристів ім. Шевченка цілком поновили слухачів. Але я хочу відзначити окремо новий чудовий хорівий колектив українського Вашингтонського, якого народила ця велика стихія. Коли диригент оркестри співав керівника хору Петра Круля, скільки років існує український хор у Вашингтоні, і той йому з умішкою відповів: "Діригенту трохи місяців", диригент оркестри мало не впавав від здивування, а коли він допитував, що у Вашингтоні є порівнюючи дуже мала українська громада, він сказав: "Ну, тим українцям дійсно треба дивуватися!"

Коли звучали "Бють порогі" Шевченка Лисенка у виконанні об'єднаних хорів разом із оксамитним і соковитим голосом співака Андрія Добрянського, як завіваюча хвиля, удавалося, заповнювати залу буйним вітром з широким степом України. А коли всі учасники Концерту виконали Івана Багряного і Григорія Кітасого величній марші "Україна", в якому разом з оркестром звучали бандури наших кобзарів, удавалося, щоб залю маршували лінари — герої нашої історії.

В той день були забуті чвари різних партій, організацій і угруповань: була одна "партія" — суцільної української громади, яка точно знає свою мету. Вона згадала сама і пригадала іншим. Вона ясно сказала столиці вільного світу, хто ми є і чий ми дім.

Неможливо перелічити тисячі привітань тих, хто у більший чи менший мірі причинилися до великого успіху нашої справи у Вашингтоні 2-го жовтня. Цієї стіхії створили всі, всі єдиний український народ. І за нею схилилися перед вами у глибокому покланні, дорогі ви мої люди.

Рената Бабак

Ферфеке, Ва.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інститутів чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листа паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів між рядками і писати розбірливо (дехто розуміє що вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки між рядками, щоб було до поправити речення, якщо знайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріалах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

МИКОЛА ГОРБАЛЬ ПРО ЖИТТЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ТАБОРІ

(ЗП УГГ). Відомий український політ'язень Микола Горбаль тепер відбуває другий п'ятирічний термін ув'язнення у концтаборі (329013). Миколаївська область, Казанківський район, ст. Новоолександрівка, уст. ІН-316—93—1). У листі з табору ув'язнений поет і композитор описує умови, в яких він і його спів'язні перебувають, умови садової табірної адміністрації, беззахисності перед цією садовою й постійною цуквання в'язні.

Самовиданий документ, у якому член Української Гельсінкської Групи Микола Горбаль розкриває самотворство адміністрації, написаний, як видно з тексту, приблизно рік тому. Але відомо, що протягом цього року ніякого поліпшення не сталося не тільки в цьому таборі, а й взагалі в каральній системі Советського Союзу. Тому розповідь Миколи Горбалю, яку ми повністю подаємо нижче, і сьогодні — кричущо актуальна. (В тексті всі висловлювання таєрників і цитати адміністративних таємних паперів подані російською мовою. Їх друге ко в листі М. Горбалю в перекладі на українську мову. — Ред.)

Про життя в кримінальному таборі

Незадовго перед тим, як мене вивезли з табору ІН-316/53, у мого приятеля Мота Олексія в незасованих обставинах пропав текст його відкритого листа, адресованого українцям вільного світу і країнам на Україні. Про свій задум писати такий лист він зі мною не ділився, а сказав уже після того, як лист пропав. Усвідомивши катастрофічне становище України, Мот вирішив хоч якось привернути увагу світу до цієї проблеми, чи бодай ударити на сполох до свідомості українства.

У мене не викликало сумніву, що пропавша листа — робота табірних шпиків, отже, я знав, у чій руці потрапив текст. Було боляче за приятеля, що той благородний вогонь не вдалося донести людям. Здається, це стало основною причиною, що мене згодом перевезли до іншого табору, а його, як стало мені пізніше відомо, завезли до бжевілів, де тримали понад чотири місяці, і після активного "лікування" якимись страшними уколами, — як розказують очевидці, — повернувшись до табору, біля двох місяців навіть не пізнавав знайомих людей. Отак розправляються з пробуджуючим свідомістю.

На новому місці я спочатку працював у ремонтному цеху, в першому загоні — т. зв. "сучий отряд". До нестерпності важка атмосфера. В прямому розумінні мені не дозволяють не то що вийти з цеху, а навіть відходити від верстату чи розмовляти з іншими в'язнями. Один доброзичливий чоловік сказав: "Будь осторожний, тебе тобто в вашій бригаді бросили на хвост восьмих червонок". (Будь обережний, лиш у вашій бригаді кидали тобто по сліду вісім шпиків). Врешті мене в червні перевели в кар'єр на "ручну теску граніта". Як сказав начальник колонії, "адміністрація уважала потрібним перевести на більш важку роботу". Офіційно призначеному послужив "самовільний відхід від локальної ділянки загону": в суботу після роботи зайшов я в табірну школу до художника, хотів попросити пару кольорових олівців — наближався день народження сина і хотів би намалювати йому якийсь малюнок. Тут мене й застав лейтенант Карипов, та про нього принагідно окремо.

В кар'єрі робота важка. Втомлююся. Одна розрада: сонце й повітря. Не знаю, правда, як зможу перенести зиму. Та найтяжче морально, часом здається, що не вистачить сили постійно абстрагуватися від осоружного навколишнього, настільки воно в різних проявах дається щоденно взнаки. Страшно втратити віру, зневіритися, хоч робиться кимсь все для цього. Є чутки, що цей табір серед суворого режиму найжорстокіший на Україні. Адміністрація груба, — її мова — суцільна брутальна лайка. Позволяють собі бити в'язнів і здебільшого для власної потіхи, значно про бектаристів. Підкреслена ворожість до віруючих. Офіцери привселюдно зривають хрестик з грудей в'язнів. Мені не пропускають жадної листівочки, яку хоч якось можна було б мотивувати як релігійну. Та це

(Продовження буде)

Ювілейний З'їзд Бойківщини й Дрогобиччини

УЗОО РІЧЧЯ ПОДВИГУ Ю. КУЛЬЧИЦЬКОГО

У 300-річчя з роковин подвигу Юрія Ф. Кульчицького та блискучої перемоги над турками козацької ватаги, що відбулася в 1648 році, в дні 1-го і 2-го жовтня ц.р. запланований ще в минулому році Міжрайонний ювілейний з'їзд Бойківщини з дружньою участю провідних членів Центрального комітету Дрогобиччини. З огляду на відсутність делегатів на відеосвяткування у вересні, рішення з'їзду відразу перенесено на урочисту зустріч на початок жовтня ц.р.

У цьому справному, зразково організованому й добре запланованому з'їзді взяли участь члени Т-ва „Бойківщина“ навіть з дуже далекіх місцевостей як ось: Лос-Анджелес, Едмонтон, Торонто, Чикаго. На з'їзді, що його присвячено героєві Вілія Ю. Кульчицькому, прибуло біля 80 членів Т-ва „Бойківщина“ і „Дрогобиччини“, які своїм ентузіазмом, активністю та жертвенністю вплили на початок жовтня ц.р. у просторій залі „Веселки“ зі сценою, прибраною великим вітальним транспарантом, трибуном, гербом Бойківщини, символічною мо-

гиллою серед китців квітів, присвяченою борцям за волю України з Бойківщини та з українським, канадським і американським прапорами о год. 2:30 попол. відкрито з'їзд релігійним гимном „Боже Великий...“ під вокальний супровід проф. Володимира Третьяка та коротким словом голови з'їзду мгр Миколи Турецького й привітанням голови Т-ва „Бойківщина“ мгр Миколи Утриско.

В програмі нарад були: вибір Ділової та Почесної президії, Номінаційної і Резолюційної комісії, доповіді про Ю. Кульчицького, вибір нових органів, план праці та прийняття резолюцій.

До Ділової президії увійшли: проф. Олександр Татомір — голова, два заступники — мгр Мирон Утриско і мгр Микола Турецький та дві секретарки — Осипа Максимівна й Марія Басараб-Сіротка.

До Почесної президії запрошено: інж. Володимира Осередчука і проф. Адама Антоновича. Номінаційну комісію очолює Ол. Татомір, а Резолюційну Іван Кульчицький.

З'їзд привітав голова Центрального комітету „Дрогобиччини“ В. Осередчук і водночас прохав прислати спомини до III тому книги про Дрогобиччину. За звітний час з організованих лав Т-ва „Бойківщина“ вибуло вісім членів керівних органів і 22 рядові члени. Світ-

лу пам'ять спочилих вшановано вставанням з місць і однохвилинним мовчанкою. Звіт з попереднього загального Збору відчитала Осипа Максимівна, що його прийнято без поправок.

Про діяльність Т-ва, виданні справи та фінанси вичерпно звітував голова М. Утриско. Головуючий відчитав звіт Контрольної комісії з внеском на улічення абсолютної частини з призначення. Поділовий дискусійний ухвалили абсолютну уступачу Управі. В. Утриско розказав про свої враження з поїздки на відеосвяткування та наголошує історичне значення великої постаті героя Вілія й патріарха відеосвяткування Ю. Кульчицького. Керуючий Збором підкреслює потребу популяризувати Ю. Кульчицького серед чужинців науковими виданнями та листами до преси.

На внесок голови Номінаційної комісії після деяких уточнень члени вибрали нові керівні органи в наступному складі:

Головна управа: голова — Мирон Утриско, заступники — Олександр Татомір, Василь Шаран, Петро Федорів, Адам Антонович і Методій Борейський; секретарка — Софія Коморовська, помічник секретарки — Ярка Коморовська, скарбник — Мирон Ганушевський, помічник скарбника на Канаду — Микола Парашак; заступник голови В. Шаран є водночас уповноваженим на Канаду; редактор „Літопису Бойківщини“ — М. Утриско, помічник редактора — Олександр Шпиталь, помічник редактора на Канаду — Б. Сіротка; референти: О. Татомір — видавничий, Микола Турецький — організаційний, Юлія Шашаровська — імпрезова, помічник імпрезової Леся Татомір-Гордишська, Іван Кульчицький — пресовий, помічник пресового на Канаду — О. Максимівна, Марія Нестерчук — культурно-освітній, Юліан Голочак — господарський, Софія Карпінська — науковий, В. Третьяк — музичний, Лідія Бурчинська — мистецтва й мист. і пош. мист. і пош. — Ганна Кульчицька, Федір Стубан — танків, Галя Утриско-Музюк, М. Борейський — молоді.

Вільні члени: Микола Курчак, Константина Унятицька, Тетяна Рабій, Михайло Бурчак. Провірні комісія: Мирон Баранський — голова, Ярослав Татомір-член, Дарія Химич — член. Товариський сул: Адам Бабич, Софія Кавка, Михайло Британ.

У плані праці на майбутнє наголошено на потребі збільшення числа членів, бо наші лави проріджуються — багато членів старшого віку відходять у вічність та заживляються всі відділи Т-ва. Підкреслено теж потребу посилення нашої видавничої діяльності. Пропозицію, щоб найближчий з'їзд відбувся в Едмонтоні в Канаді, що важко здійснити з огляду на велику віддачу і коштів подорожі, а коштів пошту робить мало реальним з'їзд по наших великих осередках, як Нью-Йорк, Філадельфія тощо. Заклик проф. А. Антоновича, щоб Т-во „Бойківщина“ і „Дрогобиччина“ тісно співпрацювали з Літературною Фундацією ім. І. Франка та з ілюстрованим журналом „Екран“ схвалено. Резолюції, зачитані І. Кульчицьким, схвалені з вимогою, щоб їх доповнити привітанням до земляків в Україні. В резолюції підкреслено значення Ю. Кульчицького, козацьких перемог у відеосвяткуванні та головної облоги України Москвою у 1932-33 роках.

Нововибраний голова у кінцевому слові закликав, що Т-во „Бойківщина“ виконає свої обов'язки, коли відділи та члени будуть кожноразно спішити Управі з моральною і матеріальною допомогою. Після справно-го й успішного вичерпання порядку наради їх закінчено о год. 5:20 національним гимном.

О. 7-й год. вечора голова Т-ва відкрив ювілейний банкет і передав обов'язки тост-мастера І. Кульчицькому. Молитву провів о. д-р Богдан Волюшин, парох Союзівки. У святковому слові „Козаки від Відема“ О. Татомір змалював тогочасне політичне положення в Європі та вирішальне значення для перемоги над турками Папи Інокентія XI, масової участі в боях від Чорного моря по Австрію козацької героїчної вчинку Юрія Кульчицького. Не можемо дозволити, щоб чужинці привласнювали собі наші історичні подвиги.

Усно вітали з'їзд: проф. Едвард Жарський від Об'єднання Надбужанців, проф. Адам Антонович від відділу „Бойківщина“ у Чикаго і від Літературної фундації ім. І. Франка, ред. Іван Дубрак від Регіональної комісії НТШ і д-р Михайло Снігурович від УКА. Писемні привітання прислали: комітет Яворщини Дмитро Бойчук від земляків з Верховини в Англії, Ярослав Івасівка від земляків з Едмонтону, Софія Януш „краля Бойківщини“ з Філадельфії, Роман Стахур з Клівленду та інші.

На мистецьку програму, що нею провів голова з'їзду Микола Турецький, зложився: „Голос Верховини“ — фантазія на основі народної пісні, що її компопував і виконав скрипаль проф. Володимир Третьяк, шість пісень вокального квартету Тамари Лихолай, гумореску Павла Данилова у бойківському одязі та поема присвячена з'їздові Тимка Бутря, що її проспівав І. Кульчицький.

При кінці бенкету М. Бейрегуля і М. Старостяк зібрали підписи від усіх присутніх під петицією до президії ЗСА Рональда Регена в справі створення окремої комісії для дослідження українського голодомору в Союзі, штучного голоду, що його жертвою внаслідок 7 мільйонів українців у 1932-33 роках з рук кровожерної Москви.

Грошову збірку на монументальне видання п. н. „Мистецтво бойківських церков“, що саме йде до друку, провели О. Максимівна і В. Шаран та Т. Бутрей і Г. Зинич. Кінцеву молитву провів о. д-р В. Волюшин.

Після бенкету під звуки знаменитої оркестри інж. В. Осередчука учасники з'їзду до пізньої ночі гарно провели час на товариській забаві з танцями, у дружній розмові й гуртовій пісні. Вони лишилися домі, але такі думки карпатських верхів'я, де серед російської природи пройшла їхня буйна, пропалана ідеалістичними поривами, молодість.

В суботу, 1-го жовтня, покладено всі найважливіші справи, зв'язані з Ювілейним з'їздом, тому вчасним ранком 2-го жовтня частина молодих учасників зустрічі змогла разом з головою з'їзду М. Турецьким вийти на маніфестацію у Вашингтоні.

В неділю, 3-го жовтня, що їх відправили о. д-р В. Волюшин і о. прелат В. Білінський та виголосили короткі будуючі проповіді: о. Волюшин про голодову облогу України, а о. Білінський про з'їзд Бойківщини та його значення, ювілейні святкування закінчено спільною фотографією. Цілий з'їзд фільмував на магнітний відео-стрічку та робив групові світліни наш відомий професійний фотограф Осип Старостяк.

Упродовж двох днів була відкрита виставка експонатів Музею та Архіву „Бойківщини“ під зарядом референтки Т-ва мгр Галини Утриско. Виставку прикрашено 25-ма картинками з бойківською тематикою мисткині Катерини Іванюк.

Ювілейний з'їзд залишив дуже милий спомин спільної зустрічі та рішуче бажання за три роки знову прибути на нашу чарівну Союзівку.

У Лос Анджелесі вшановано пам'ять жертв Голоду

Українська громадянство великого Лос Анджелеса і околиць, громадно прибувши в неділю, 25-го вересня, до просторій аудиторії Українського Культурного Осередку, урочисто вшанувало пам'ять понад семи мільйонів наших братів і сестер, замучених жахливим штучним голодом в 1932-33 роках на Україні, червоно-сталінськими опричниками.

Вшанування пам'яті жертв „Забутого голодомору“ України переведено під назвою „Лісна трізна“ з рамені Громадського комітету по відзначенні цих сумних і трагічних роковин. Головною точкою програми був гостинний виступ з доповіддю гостя з Канади Марка Царинника.

Велика сцена аудиторії УКО в цей день була відповідно удекорована, і присутні, споглядаючи на величезних розмірів гуцульських мотивів свічників, а за ним на червоній заставі символічної „Голоти України“ з численними хрестами, відчували поважний хвилювання, напоєні трагізмом і болем за люте замучених українських селян. При вході на залу кидалися кожному в очі спеціально владжена виставка документальних світлини.

Імпрезу відкрив діючий передсідник комітету Нестор Василіс, підкреслюючи вагомість нашої спільної акції перед світом, відкриваючи тут приватний протест проти Голодомору України, і представив головного доповідача М. Царинника, доброго знавця цієї доби в Україні.

Доповідь М. Царинника була збудована на підставі документальних звітів членів дипломатичного корпусу Великобританії, Німеччини і ЗСА, які відвідували жахливий стан на Україні, до якого тоді уряди згаданих потуг, на привелике диво, поставилися з повною пасивністю. Мов розпеченом залізом,

кидав слова правди промовець, при тому також цитуючи слова ще живих сьогодні американських репортерів і кореспондентів. Доповідь М. Царинника відкрила сторінки правди про Голодомор України і байдужість Заходу у всій наготі і трагізмі не лише українцям, але й американським гостям, поміж якими були представники стейтс-смітських і місцевих правлі. Після доповіді поему з України неаного автора „За Україну в бой“ виконав акторсько-професійністю д-р Іван Іванюк.

Далі слідувала урочиста хвилина засвічування свічок на великому свічковій сцені, куди трьома лавами, однаючись в одну колону, зі залі, одягнені в народну нощу, увійшли представники українських молодіжних організацій. В цей час жалобні свічки засвічувалися на столах присутніх. Ділялося це впрямому при звуках невимрущої канти С. Людкевича „Кавказ“.

На столах появилася „лісна трізна“ — вода, кущик хліба і „комбікорм“ (мисочка з мішаниною барболі, капусти та іншої городовини) — харчем під час голоду тих, яким пощастило зберегти своє життя. Після прочитання молитов отцями наших церков: Свято-Володимирської УАПЦ о. Григорієм Підгурцем та УКЦеркв Різдва Пресвятої Богородиці отцем-прелатом Петром Леськовим, мовчазно присутні спожили харч „лісної трізни“.

Жалобні хвилини закінчили змисловими словами, дякуючи всім за присутність та закликаючи до далшої співпраці, голова фінансової референтури комітету інж. Любомир Осалда. Переведення всегромадської жалобної імпрези в першу чергу завдячується ексекутиву комітету, однак окремі признавання було висловлено багатьом іншим громадянам. Особливо вирізняю

голову референтури зовнішніх зв'язків К-ту Володимира Леського за розсилання різних публікацій та запрошень, як рівнож і за зв'язки з прелегентом. Він також допоміг М. Царинникові відбутися у наступному дні інтер'ю на радіо „Голос Америки“ та в місцевій відомій радіопрограмі (на якій теж говорив свідок голодомору М. Чумака), на телебаченні канал 9 „Midmorning LA“, де переводили інтер'ю відомої Маргретжі Кембл. Перелаш інтер'ю з М. Царинником теж Каблеша телевізійна станція, канал 2, і окремо „City Service News (wire service)“ з В. Леськом.

Д-р Святополк Шумський

ПІСЛЯ МАЙЖЕ ТРЬОХ тижнів посиленних контактів і рішучих зусиль представників ливанського уряду і ворогуючих фракцій зустрілися і відбули шестигдинні розмови в четвер, 13-го жовтня, намагалися підготувати конференцію національного замирення, яка запланована на наступний четвер. Але трос із запрошених ливанських християнських і мусульманських лідерів не послали своїх делегатів. Учасники зустрічі заявили потім, що вони погодилися щодо основних проблем, якими займається конференція замирення. Не зважаючи на погодження на зустрічі, в районі Бейруту і північного міста Ливану Тріполі, продовжувалися сутички між ворогуючими групами, у наслідок яких згинув один американський вояк.

ГУБЕРНАТОР НЬЮЙОРКСЬКОГО стейту Маріо Квемо і сенатор Денел П. Мойнінген, демократ з Нью-Йорку, підтримали кандидатуру на президента Волтера Мондейла, який раніше виступав в цьому місті разом з шістьма іншими демократичними кандидатами. Раніше губернатор Квемо доряджував стейтсменом демократом не спішитися з підтримкою одного чи другого кандидата, але в останньому часі змінив свою думку, мабуть під впливом розмови з Мондейлом, який старастяється здобути підтримку ще в цьому році, хоч Конвенція Демократичної партії відбудеться літом 1984 року.

В ЧЕТВЕРТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

**СИМЕОНА ЛУКІЯНА
ГНАТКІВСЬКОГО**

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в середу, 19-го жовтня 1983 р., о год. 6-й веч.
у церкві св. Миколая в Амстердамі, Н. Й.
та в церкві Благовіщення, Fresh Meadows, N.Y.

Дружина — ЄВГЕНІЯ

Син — ВОЛОДИМИР з дружиною
БОГДАННОЮ і дочкою
ВОЛОДИМИРОЮ з чоловіком
СТЕПАНОМ і внуком РОМАНОМ

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього 18. жовтня 1982 р. відійшла у Вічність
Моя Найдорожча МАМА

СЛ. П.

СТАНІСЛАВА ГРЕБЕНЯК

Цією дорогою складною щирою подякою Родині, Приятелям і Знайомим за участь у похоронних відправах, за віддання останньої послуги й пошани та відправлення Покійної на місце Вічного Спокіння.

Щиро дякую Всеч. о. Т. Гуменіському за Водераліту за відданим Мамі у шпиталі й у ділянці Са. Тайн, і разом з о. митратом В. Андріюковим з Когову за відправу Парастасу в Оболі; Всеч. о. Ігуменної С. Шевчук, ЧСВВ, тодішньому пароху церкв св. Юра в Нью-Йорку, Всеч. о. дек. П. Огіркової з Бостону, Всеч. о. крип. І. Панасюка з Віппані, І. Всеч. о. дяконів Б. Карасеві, за участь у Парастасі в Нью-Йорку; Всеч. о. С. Шевчук і П. Огіркової за відспівування похоронної Служби Божої в церкві св. Юра та відправлення тіла Покійної на цвинтар і запечатання гробу, а також щиро дякую Всеч. Отцям за працю на слова в церкві і на трізни. Щиро подяка проф. І. Хоминю за спільну участь у Парастасі й похоронній Службі Божій.

Найщиріша подяка всім за зложені пожертви на Службі Божій і на добродійні цілі, як: Сиротинець у Бразилії, Український Музей у Нью-Йорку, Патріарший Фонд та Журнал „Наше Життя“, чим як спільні невичайні вноски на вічну пам'ять Покійній МОЇЙ МАМІ.

Щиро дякую всім ще раз за слова співчуття та за чудові квіти, — як! Мама все так дуже любила.

Хай Всевишній винагородить Вас усіх своїми ласками стократно.

Н. Н.

Донька — ІРИНА

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в суботу, 15-го жовтня 1983 року по тяжких терпіннях, з Волі Всевишнього відійшла у Вічність
наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА І ДОНЬКА

бл. п.

МАРІЯ ФЕДИК
з дому ЛАНТУГ

ПАНАХИДА в середу, 19-го жовтня 1983 р., о год. 7.15 веч. в похоронному заведенні
Литвині і Литвини, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J.

ПОХОРОН відбудеться в четвер, 20 жовтня 1983 р., о год. 10-й ранку з української
католицької церкв св. Володимира в Елізабеті, Н. Дж. при Грір Авеню на центар St.
Gertrude в Rahway, N.J.

Залишила в глибокому смутку:

чоловіка — БОГДАНА
сина — МИХАЙЛА
доньку — МИРОСЛАВА
батьків — ІВАНІ І ІРИНУ ЛАНТУГ
брата — ІВАНІ
та ближчу і дальшу Родину в Україні

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНС ПЕРТАМБОЙСЬКОЇ ОКРУГИ

повідомляє, що

в неділю, 30-го жовтня 1983 р., о год. 3-й по пол.
в залі Українського Народного Дому.
при 766 Стейт вул., ПЕРТАМБОЙ, Н. Дж.
відбудеться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ПЕРТАМБОЙСЬКОЇ ОКРУГИ УНС

до участі в яких запрошені й зобов'язані урядовці
і конвенційні делегати наступних Відділів:

26, 104, 155, 168, 209, 294, 312, 332, 342,
349, 353, 372.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Перегляд-перевірка організаційної праці Округи за останні місяці.
3. Обговорення осінньої кампанії.
4. Обговорення загальних союзних справ
5. Схвалення організаційного плану праці на останні місяці цього року.
6. Внески, запити і закриття зборів

У зборах візьме участь:

д-р Іван Фліс, головний передсідник УНС

По нарадах відбудеться висвітлення фільму УНС

„ЗА СТЕРНОМ ДОЛІ“

Запрошуємо всіх громадян околиці, не лише секретарів і урядовців, прибути на висвітлення фільму. Всі громадяни Пертамбої і околиці повинні оглянути цей історичний фільм продукції СЛАВКА НОВИЦЬКОГО.

ВСТУП НА ФІЛЬМ ВІЛЬНИЙ!

ЗА УПРАВУ ОКРУГИ:

Михайло Захарко, голова
Дарія Оріховська, секретар

Іван Бабін, касир

Наукове Товариство ім. Шевченка і Делегатура
Українського Вільного Університету в ЗСА
при співучасті Шкільної Ради
впаштовують

ВИСОКОШКІЛЬНІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Основні предмети:

1. Сучасна українська мова — д-р ВАСИЛЬ ЛЕВ.
2. Українська література ХХ-го стол. — д-р ЄВГЕН ФЕДОРЕНКО
3. Методика навчання літературі — д-р ЛЕСЯ КИСІЛЕВСЬКА-ТКАЧ

Передбачається дискусійні лекції з названих предметів. Початок викладів в четвер, 20-го жовтня ц.р., о год. 4 по пол. Виклади будуть відбуватися в залах Дому НТШ при 63 4-та Авеню в Нью-Йорку, Н. Й.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

ТА
ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛУБ В НЬЮ ЙОРКУ

ЗАПРОШУЮТЬ НА ДОПОВІДЬ

Д-ра Романа Микитовича

Голови НТШ в Австралії

на тему:

„УКРАЇНЦІ В АВСТРАЛІЇ“

Доповідач дасть огляд сьогочасного життя Української Громади в Австралії.

Друга частина доповіді буде ілюстрована прозірками.

Вечір відбудеться в п'ятницю, 21-го жовтня 1983 р., о год. 7.30 веч.
в залі Дому Українського Визвольного Фронту, 138 Друга Авеню, 2-й поверх

Петро Верховинець

Олександр Кошчи
РЕЛІГІЙНІ ТВОРИ

(730 стор.)

Ціна: \$32.00 з пересилкою
Мешканці стейту Нью-Джерсі зобов'язані 6% стейтського податку

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Мирослав Прокоп
**УКРАЇНА
І УКРАЇНСЬКА
ПОЛІТИКА МОСКВИ**

Ціна: \$5.50 з пересилкою
Мешканці стейту Нью-Джерсі зобов'язані 6% стейтського податку.
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Наталія Полонська-Василенко
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ
у 2-ох ТОМАХ

Ціна: \$52.00 з пересилкою
Мешканці стейту Нью-Джерсі зобов'язані 6% стейтського податку.

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Допитливі гості з різних

